

jev, umetnostnih zgodovinarjev in drugih, ki sledijo njegovim naukom z dejavnji. Toda ni bil poplačan samo z veseljem nad mladimi strokovnjaki, ki jih je vzgojil. Za svoje delo je prejel republiški nagradi leta 1947 in 1949, red dela II. stopnje (leta 1950), red zaslug za narod s srebrno zvezdo (leta 1961) in v letu smrti red dela z rdečo zastavo.

Samo toliko o njegovi življenjski poti, o poti, ki je bila namenjena slikarstvu,

kateremu pa se ni mogel zares posvetiti, ker se je ves razdajal reševanju umetnin in vzgoji kadrov na tem področju. Postal je strokovnjak za reševanje naših lepot, o katerih mi je govoril še teden dni pred smrtjo: »Veš, toliko lepega je na tem svetu, toliko lepote, če jih znaš videti tudi tam, kjer jih ne pričakuješ. To bom težko zapustil!« Za vsa lepota, ki nam jo je dal, sem se lahko njegovemu spominu oddolžil zgolj s temi okornimi vrsticami.

Andrej Pavlovec

† DR. LEO BAEBLER

Dr. Leo Baebler

Dne 9. avgusta 1976 je po hudi bolezni umrl v Ljubljani dr. Leo Baebler, upravni direktor Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Rodil se je 4. februarja 1912 v »stari šoli« v Žireh, kamor sta njegova oče in mati prišla učiteljevat iz Postojne. (Sicer njegov rod po materini strani izhaja iz tržaške okolice. Mati se je pisała Delak in je bila doma v Rojanu pri Trstu.) Toda začela se je prva svetovna vojna in tedanja politična oblast je družino kot politično nezanesljivo razgnala — oče je moral v Grahovo, mati pa sama s tremi majhnimi otroki v Ledine. Po letu 1918 se je družina iz obeh krajev, ki

sta pripadla Italiji, spet našla na Bledu, pozneje pa se je preselila v Radovljico.

Leo Baebler je maturiral leta 1930 v Kočevju, študiral pa v Zagrebu in v Ljubljani, kjer je pravne študije dokončal z doktoratom leta 1938. Naslednji leti je praktical na sodišču v Radovljici in v Ljubljani in odslužil vojaški rok. Februarja 1941 je bil imenovan za pogodbenega direktorja pisarne Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, kjer je ostal tudi med vojno, že od leta 1941 povezan z OF. Po drugi svetovni vojni je delal v Komisiji za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev do novembra 1945, ko se je vrnil na delovno mesto na akademijo. Decembra 1945 je bil postavljen za direktorja njene upravne pisarne in kot upravni direktor SAZU ostal na tem mestu do konca svojega življenja.

O Baeblerjevem delu pri SAZU je njen predsednik dr. Janez Milčinski ob zadnjem slovesu na Žalah dejal naslednje: »Skopi in zgoščeni biografski podatki ne morejo prikazati delovnega življenja in njegovih sadov, ki so vgrajeni v temelje Slovenske akademije znanosti in umetnosti v vseh povojnih letih njene rasti in njenega razvoja. Pokojni dr. Baebler je doživljal in gradil ta leta in ostajal vselej predan in zvest delavec akademije v njenih lepih in hudih dneh. Zaradi narave dela, ki ga je opravljal, še bolj pa zaradi njegove osebne skromnosti, se uspehi Baeblerjevega znanja, vestnosti in izkušnosti ne kažejo z bliščem pesmi (čeprav je med drugim prevajal Puškina, kakor vedo povedati nekateri njegovih sodelavcev — op. MS), zgradbe, spomenika ali podobe. Vzdani so v hišo te naše akademije, njenega predsedstva, njenih inštitutov, njenih domov pa tudi njenih publikacij. Preprosto tako, kot se

vgradi in izgine pod ometom kamen v mostu ali v oboku nad vrati. Kamenosilec je to in bo ostal; samo tisti, ki je doživljal gradnjo in sodeloval v njej, ga pomni in pozna njegovo delovanje. Slovenska akademija znanosti in umetnosti se bo s hvaležnostjo spominjala vsega, kar ji je v desetletjih vestnega in tvornega dela dal njen upravni direktor dr. Leo Baebler.«

Dr. Leo Baebler je bil tudi alpinist, smučar, velik športnik in zavzet ljubitelj narave. V desetletju pred drugo svetovno vojno je bil eden naših najvidnejših plezalcev, uveljavil se je tudi kot smučarski tekmovalac in v več disciplinah

dosegel vrhunske rezultate. Goram je ostal zvest vse življenje.

Tudi krajev, kjer se je rodil in preživljal svoje otroštvo, ni pozabil. Ob najinem prvem srečanju se je, neposreden kot je bil, predstavil za Žirovca, se spomnil »stare šole«, kmalu zatem pa se natančno zanimal za pot iz Žirov preko Lednice v Mrzli vrh (kamor se preko Sivke pride tudi v Ledine) in spet drugič govoril o načrtu, da bo obiskal izvir poljsanske Sore. Toda te drobne želje ni več mogel uresničiti.

Kot osebnost velikih človeških lastnosti bomo dr. Lea Baeblerja vsi, ki smo ga poznali, ohranili v zvestem spominu.

M. S.

SPOMINI IZ MLADIH LET

Naša Marjana

Ločani so ji rekli Balantova Marjana. Štiriintrideset let je skrbela za osem krav in šest prašičkov. Kadar je opravila delo v hlevu, je prišla pomagat moji mami v gostilniško kuhinjo. Bila je zelo spretna in mama jo je želela naučiti kuhati, za delo v hlevu pa bi dobili drugo dekle.

Toda Marjana je odločno rekla: »Ne!«

»Zakaj pa ne?« jo je vprašala mama.

»Zato, ker je ljudem težko ustreči. Enemu je jed prekisla, drugemu preslana. Kravam in prašičkom pa samo vržem krmo in so tiho,« se je odrezala.

Njeno najljubše darilo za praznike je bil njuhanec. Ko sem nekoč prišla v hlev, je pravkar močno kihnila in tudi meni je ponudila škatlico z njuhancem: »Potegni v nos, da te ne bo glava bolela. Tudi mene nikdar ne boli,« je rekla.

Otroci smo se radi igrali skrivalnice in se podili po dvorišču, kjer smo imeli dovolj prostora. Najbolj zanimiv pa se nam je zdel hlev, kjer je naša Marjana redila krave in prašičke. Zapodili smo se tja, a že smo iz kota zaslišali močan Marjanin glas: »Mršne! Vse krave mi bodo zdvijale! Tam so vrata, poberite se ven!«

Tako, vidite, je Marjana skrbela za svoje ljube kravice.

Stric Urban

Ko smo bili še otroci, smo se najbolj veselili košnje o kresu. K nam je prišel kosec, stric Urban z Žabnice in nas razveseljeval s svojim pripovedovanjem.

Pravil je, da je nekoč ravno deževalo in ker je streha na njegovi hiši močno puščala, je ležal za pečjo z velikim odprtim dežnikom. V hišo vstopi ciganka in mu začne naštevati, kaj vse bi rada imela.

»Dajte mi malo hleba!«

»Dobro,« ji odgovori Urban.

»Dajte mi jaja i mleka!«

»Dobro,« zopet privoli stric.

»Dajte mi slanine!«

»Dobro,« reče Urban, a nenadoma poskoči iz zapeka in zavpije: »Baba, če ne boš šla, te bom ubil!«

Ciganka je zbežala in po vsej vasi govorila: »Tam je pa en trapast dedec.«

Stric Urban je tudi stavil na loteriji. Nekoč je dobil sporočilo iz Ljubljane, naj prinese srečko in pride po denar. Ko mu je bančnik našteval četrto milijona, je Urban rekel: »Gospod, saj je že dosti.«

Bančnik si ni dal dvakrat reči in je spravil preostali denar v svoj žep.

Naš očka

Naš očka je najraje jedel mlade pečene golobčke, ki jih je sam gojil. Nekoč sem mu za kosilo spekla dva golobčka in ju postavila na mizo pod kostanj. Poklicala sem ga h kosilu.

Ker ni takoj prišel, je dobil na mizi prazen krožnik, pod klopjo pa se je mastila njegova tigrasta muca. Oče je prišel v kuhinjo in se tako smejal, da smo se začeli smejati vsi, čeprav nismo vedeli zakaj.

Nekega sončnega poletnega jutra nas je poklical: »Dorica, Miloš, Anica, Igo,